

გლობალური კონსტანდემიური გამონჴევაი

სალომე ჰირველი¹, მარია მ სიხარულიძე²

¹თბილისის თავისუფალი აკადემიის რექტორი, სამართლის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, spirveli@freeacademy.edu.ge

²თბილისის თავისუფალი აკადემიის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის ხელმძღვანელი, msikharulidze@freeacademy.edu.ge

ანოტაცია

კონსტანდემიური გამოწვევები და მათი ანალიზი ბოლო დროის ყველაზე აქტუალურ სადისკუსიო თემად იქცა. პანდემიამ დიდი გამოწვევის წინაშე დააყენა მსოფლიო, სრულიად დედამიწა. ეს გახდა რეალობა, რომელმაც მოიცვა სამყარო. ნებისმიერ სექტორს შეეხო ეს პრობლემა, შესაბამისად მისი ანალიზიცა და გააზრებაც უკიდურესად მნიშვნელოვანი გახდა. დღევანდელ დღეს მკვლევარების, ისტორიკოსების, ჟამთა აღმწერლების, პროფესორების დიდი არმია ცდილობს აღწეროს ეს მოვლენა, რომ მომავალში ეს ფაქტები ისტორიას შემორჩეს. პანდემია შეეხო განურჩევლად ყველას, მან განუზომლად დიდი ზიანი და ზარალი მიაყენა დედამიწის ბინადრებს, მისი განჭვრეტა და დროში დამორჩილება გახდა შეუძლებელი, მისი პროგნოზირება არარეალური, ხოლო დასასრულის მოლოდინი დაუსრულებელი.

საკვანძო სიტყვები: პანდემია, გლობალიზაცია, საგანმანათლებლო სივრცე, ბიზნესი, ბიზნეს სექტორი, რეალობა, პრობლემა, ადამიანი.

თუ დავიწყებთ თავიდან, მაშინ დავინახავთ, რომ სამყარო თავისი არსებობის მანძილზე არაერთ ასეთ აუხსნელ ვირუსულ თუ ეპიდემიურ პრობლემას იცნობს. უხსოვარი დროიდან სხვადასხვა დაავადება მძვინვარებდა სამყაროში, რასაც არაერთი ადამიანის სიცოცხლე ემსხვერპლა და ამ მოვლენების ანალიზიც უხვად გვაქვს წარსულ ფაილებში, თუმცა იქვე ჩანს, რომ საბოლოოდ ყველაფერი მაინც ლაგდებოდა და სამყარო აგრძელებდა ცხოვრების ჩვეულ რიტმს, ადამიანებიც მალევე ივიწყებდნენ წარსულს და მომავლის იმედით იწყებდნენ ცხოვრებას, სახელმწიფოებიც თავიდან აშენებდნენ ეკონომიკას, კრიზისების მართვასა და დალაგებას სწავლობდნენ. ნეგატიურ მოვლენებს საბოლოოდ მაინც პოზოტიური მოსდევს, უბედურ დღეებს ბედნიერი დღეები ანაცვლებს და მრავალი გასული წელი ამის კარგი მაგალითი შეიძლება იყოს. სწორედ ეს წარსული მაგალითები გვაძლევს იმედს, აჩენს პოზოტიურ ფიქრს, რომ დედამიწა და მისი ბინადრები ამ ვარდნასაც გაუძლებენ, 2022 წელი უკეთესი რეალობით დაიწყება და ეს გლობალური პანდემია ისტორია გახდება, რომელიც 21-ე საუკუნეში დარჩება და მომავალი საუკუნის მაცხოვრებლებს ისტორიადვე შემორჩება წარსული დროიდან.

გლობალიზაციის შედეგად მსოფლიო ქვეყნები მჭიდროდ არიან ერთმანეთთან დაკავშირებულნი, რაც თავის მხრივ დადებითი მაჩვენებელია და ბევრ პოზოტიურ მოვლენას უწყობს ხელს, თუმცა მეორეს მხრივ აღნიშნული ფაქტი შეუძლებელს ხდის ერთი ქვეყნიდან მეორე ქვეყანაში საფრთხის გავრცელების აცილებას და საბოლოოდ ეს მჭიდრო კავშირი აადვილებს ნებისმიერი პრობლემის „იმპორტს“ ქვეყნებთა შორის. სწორედ ასე მოხდა პანდემიის გავრცელებაც და ქვეყნების დიდი

ძალისხმევის მიუხედავად ვერ მოხერხდა მისი შეკავება და თავიდან აცილება, სწორედ ამავე პრინციპით მან საქართველოს საზღვრებიც ძალიან მარტივად გადმოლახა. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ გლობალური ეპიდემიები, ბუნებრივი კატაკლიზმები და მათი მართვა ძალიან რთულია. გამოწვევები რომლებიც ამ მოვლენების შედეგად იჩენს თავს არც თუ ისე მარტივი სამართავია და მას სისტემური ანალიზი და მმართველობა სჭირდება, რომ რაც შეიძლება მცირედი დანაკარგითა და ზარალით დააღწიოს სახელმწიფომ თავი უხილავ მტერს, რომელიც საშიშია და მისი „სვლის“ გამოცნობა შეუძლებელი.

მიუხედავად იმისა, რომ პანდემია აქტიურ ფაზაშია და მისი დასასრული ჯერ არ არის პროგნოზირებული, შესაძლებელია განჭვრეტა პოსტპანდემიური პრობლემებისა, რადგან სახეზე ასეთი უამრავი მოცემულობა გვაქვს. დავიწყოთ მთავარი გამოწვევით და ეს განათლების სექტორია, რამეთუ განათლებაზე დგას ჩვენი მომავალი, თაობები, ადამიანები, რესურსები და ზოგადად განათლება არის უმთავრესი პრობლემა სამყაროს წინაშე. პანდემიამ რთული ვითარება შეუქმნა საგანმანათლებლო სივრცეს, რადგანაც მსოფლიო არ იყო მზად ციფრული განათლებისათვის, ასევე არ იყვნენ მზად ადამიანები ამ ციფრული ეპოქისათვის, თუმცა პრობლემა რეალური იყო და ფიქრისა და სამზადისის პერიოდი არ ჰქონდა კაცობრიობას. იყო მოცემულობა და ამ მოცემულობას დამღევა სჭირდებოდა. მსოფლიო დადგა ფეხზე, შეიქმნა არაერთი ონლაინ პლატფორმა, შეიქმნა ვირტუალური სივრცეები, სადაც მოეწყო კლასები და კურსები, გაკვეთილები და ლექციები, სემინარები და ვებინარები, შეხვედრები და თათბირები. ეს გახდა სივრცე ყველასათვის და ყველა ამ სივრცისათვის. მობილიზდა ადამიანური რესურსი, რომელსაც უმძიმეს ვითარებაში მოუხდა ამ პროცესებში ჩართვა და მხარეებისათვის ციფრული სივრცეების გაცნობა. ეს იყო მნიშვნელოვანი გამოცდა, რომელიც ამ სფეროს და მის წარმომადგენლებს უნდა ჩაეზარებინათ ისე, რომ არ დაზარალებულიყო ამ სფეროში ჩართული არც ერთი მხარე. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ინტერნეტმა მოგვცა საშუალება ეს გამოწვევა ნაკლები ზარალით განგვეხორციელებინა, ზოგადსაგანმანათლებლო საფეხურის მოსწავლეები გადასულიყვნენ კლასიდან კლასში, ხოლო უმაღლესი საფეხურის სტუდენტები გადასულიყვნენ კურსიდან კურსზე, ადამიანებს მიეცათ შესაძლებლობა ციფრული საშუალებების გამოყენებით დასწეოდნენ მოვლენებს და მცდელობა არ ჩამორჩენილიყვნენ რეალობას მეტნაკლებად შედგა. ამ სფეროში დასაქმებული ადამიანების უმეტესობა განიცდის ონლაინ აუდიტორიების და ადამიანური ურთიერთობების ნაკლებობას, რაც დიდი გამოწვევაა. სამომავლოდ, ეტაპობრივად შესაძლებელია საზოგადოებას ჰქონდეს სურვილი, საგანმანათლებლო სივრცე და მისი საბოლოო ლოკაცია გახდეს ციფრული სერვისები, თუმცა დღევანდელი რეალობით ეს არ არის შესაძლებელი, რამდენადაც პირისპირ შეხვედრებს, სწავლას, ლექციებს, გაკვეთილებს, სხვადასხვა ტრენინგებსა თუ შენეცნებით საქმიანობას არ აქვს ალტერნატივა.

კიდევ ერთი მთავარი გამოწვევა ბიზნესი და ბიზნეს სექტორია. ამ სივრცეში არსებული ადამიანები მნიშვნელოვან უკუსვლებს განიცდიან. იმატებს რისკები და მოკლევადიან პერსპექტივაში შეუძლებელი ხდება პრობლემების, როგორც იდენტიფიცირება, ასევე მათი გადაჭრა. პანდემიამ ნაკლოვანებები გამოამჟღავნა. აქაც, როგორც ნებისმიერ სფეროში, გახდა საჭირო ციფრული სერვისების გამოყენება, მათი დანერგვა და რეალობაში გადატანა. მსოფლიო ვეღარასდროს იქნება ისეთი როგორც იყო, რადგანაც უხილავმა მტერმა მას დიდი ზიანი და გაკვეთილი ერთდროულად მოუტანა.

აზიის განვითარების ბანკის გავრცელებულ ანგარიშში¹ პანდემიის მოსალოდნელი შედეგების განვითარების სამი პოტენციური შემთხვევა არის განხილული. პანდემიის გავლენა მსოფლიო ეკონომიკაზე განსხვავებულად აისახება და დამოკიდებულია იმაზე, თუ რა დრო დასჭირდება მის დამარცხებას. აზიის განვითარების ბანკის მიხედვით, პანდემია 77\$ (0.08% მშპ) მილიარდიდან 347\$ მილიარდამდე (0.4% მშპ) ზიანს მიაყენებს მსოფლიო ეკონომიკას.

გლობალური პოსტპანდემიური გამოწვევების პროგნოზი არც თუ ისე მარტივია, რადგან პრობლემა პროგრესირებს და მართვა რთულია, თუმცა სავარაუდოა, რომ გლობალიზაციის ტემპი მნიშვნელოვნად შენელებს. ყველა ახალი კრიზისი ახალ გამოწვევას აჩენს და, რა თქმა უნდა, შესაძლებლობასაც ამავდროულად. მნიშვნელოვანია ეს კრიზისი გარდავქმნათ შესაძლებლობად, ყველა გამოწვევას ვუპასუხოთ და ვიყოთ გამარჯვებულები და არა დამარცხებულები, რისი რესურსიც საქართველოს ნამდვილად გააჩნია. ქვეყნები, სადაც დემოკრატიულობის პროცენტი მაღალია, მეტად მიმზიდველნი გახდებიან და სწორედ აქ მიეცემა შანსი საქართველოს, როგორც ინვესტორებისთვის, ასევე საერთაშორისო დონორებისთვისაც.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ეკონომიკური შედეგები მსოფლიოსა და საქართველოსთვის;
2. The Economic Impact of the COVID-19 Outbreak on Developing Asia”, Asian Development Bank, 2020;
3. ყიფიანი, ვ. COVID-19-ის მოკლე და გრძელვადიანი შედეგები: მსჯელობა „გაქცეულ“ რეჟიმში, 2020;
4. <https://socialjustice.org.ge/ka/products/ekonomikuri-politika-krisis-dros-interviuebi-ekonomikis-mkvlevrebtan;>
5. [https://forbes.ge/coronaekonomika/;](https://forbes.ge/coronaekonomika/)
6. [https://www.forbeswoman.ge/post/ormotsadze.](https://www.forbeswoman.ge/post/ormotsadze)

Global Postpandemic Challenges

Salome Pirvely¹, Mariam Sikharulidze²

¹Free Academy of Tbilisi Rector, Doctor of law Sciences, spirveli@freeacademy.edu.ge

²Free Academy of Tbilisi Head of Public Relations, msikharulidze@freeacademy.edu.ge

Abstract

Post-pandemic challenges and their analysis have become the most topical issue of discussion recently. The pandemic has posed great challenges to the entire world, the whole universe. It has become a reality that has comprised the world. This problem has affected every sector and consequently its analysis and understanding has become extremely important. Today, a large army of scholars, historians, chroniclers, professors are trying to describe this phenomenon so that history can preserve these facts for the future. The pandemic affected everyone without distinction, it caused immeasurable damage to the inhabitants of the earth. It became impossible to foresee and subordinate it in time. Its prediction is unrealistic, and the expectation of the end is infinite.

Keywords: pandemic, globalization, educational space, business, business sector, reality, problem, human being.